

SOSIAALITYÖN YHTEISVALINTA VALINTAKOE 31.5.2022

Valintakoe on yhteinen seuraaviin yliopistoihin sosiaalityön koulutukseen hakeville:

Helsingin yliopisto
Itä-Suomen yliopisto, Kuopio
Jyväskylän yliopisto
Lapin yliopisto
Tampereen yliopisto
Turun yliopisto

Sukunimi

(painokirjaimin)

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pv	kk	vv	Tunnus		

Sosiaalityön valintakoe koostuu kahdesta osiosta, joihin molempiin vastataan.

Osio 1: Ennakkoinaestoon perustuva osio (30 p.)

Osio 2: Ennakkoinaestoon ja koetilanteessa jaettavaan aineestoon perustuva osio (30 p.)

OSION 1 pisteet: _____/30p
(tarkastaja merkitsee)

Kokeen ennakkoinaestoon kuuluvat artikkelit ovat:

Elfving Ström E. (2021). Rasismi ja rodullistaminen : askelmerkkejä rasisminvastaiseen sosiaalityöhön. A. Matthies, A. Svenlin & K. Turtiainen (Eds.), Aikuissosiaalityö : tieto, käytäntö ja vaikuttavuus, (164-173). Gaudeamus.

Kallio, J., Blomberg-Kroll, H., & Kroll, C. (2021). Miksi minusta tulee sosiaalityöntekijä? Tutkimus sosiaalityön pääaineopiskelijoiden ammatinvalintamotiiveista Suomessa. Yhteiskuntapolitiikka, 86(5-6), 497-508.

Närhi, K., & Matthies, A.-L. (2018). The ecosocial approach in social work as a framework for structural social work. International Social Work, 61(4), 490–502.

Söderström, I. M. (2019). Sosiaalityön rooli hlbtqi-pakolaisten kuulumisen ja kotoutumisen tukemisessa. In T. Orjasniemi, M. Romakkaniemi, & T-M. Tauro (Eds.), Tutkiva sosiaalityö (pp. 47-61). (Tutkiva sosiaalityö; Vol. 2019). Talentia ry, Sosiaalityön tutkimuksen seura ry.

Koepaikka: Helsinki

Sukunimi

(painokirjaimin)

**Ennakoaineistoon perustuva
OSIO 1**

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pv	kk	v					Tunnus

OSIO 1: Väitelauseet (0–30 p.)

Vastaa seuraaviin väittämäkysymyksiin ennakoaineiston pohjalta. Onko väittämä oikein (O) vai väärin (V)? Vastaa merkitsemällä rasti (X) O- tai V-sarakkeeseen.

Oikein vastatusta vastausvaihtoehdosta saa yhden (1) pisteen ja väärä vastaus vähentää yhden (-1) pisteen. Vastaamatta jättäminen ei vähennä pisteitä. Osion minimipistemäärä on nolla (0) pistettä.

Onko väittämä oikein (O) vai väärin (V)? Vastaa merkitsemällä rasti (X) O- tai V-sarakkeeseen.		O	V
1.1	Queer-tutkimus kuuluu nykyään yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen valtavirtaan.		X
1.2	Sosiaalityön ammatillista tietoa on käytetty sorron välineenä.	X	
1.3	Sosiaalityöntekijän on tärkeää ottaa mahdollinen seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluminen puheeksi heti ensimmäisellä tapaamiskerralla.		X
1.4	Pyrkimys ymmärtää kulttuurieroja sosiaalityön kohtaamisissa auttaa purkamaan valkoista ylivaltaa ja rodullistettuja hierarkioita.		X
1.5	Syrjinnän vastaisuus edellyttää huomion kiinnittämistä ihmisten tavanomaisiin, jokapäiväisiin tapoihin olla vuorovaikutuksessa.	X	
1.6	Ekososiaaliset näkökulmat ovat olleet keskeisiä länsimaisessa sosiaalityön opetuksessa, käytännöissä ja ammatillisessa keskustelussa.		X
1.7	Systemiteoreettisessa ajattelussa korostetaan ihmisen ja luonnon yhteen kietoutumista.		X
1.8	Homonormatiivisuus tarkoittaa homouden hyväksymistä yhteiskunnassa.		X
1.9	Modernissa yhteiskunnassa rakenteellinen rasismi on usein hienovaraista ja ilmenee avoimien syrjivien tekojen sijaan ennakkoluuloina, oletuksina ja mikroaggressioina.	X	

Sukunimi

(painokirjaimin)

**Ennakoaineistoon perustuva
OSIO 1**

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pv	kk	v					Tunnus

Onko väittämä oikein (O) vai väärin (V)? Vastaa merkitsemällä rasti (X) O- tai V-sarakkeeseen.		O	V
1.10	Tutkimuksessa metodologinen ja analyttinen käytäntö on perinteisesti toiminut neutraalina lähtökohtana rasistisen diskurssin tarkoituksenmukaiselle tarkastelulle.		X
1.11	Tiettyyn ammattiin valikoituminen tarkoittaa sitä, että lapsuuden kasvuympäristö vaikuttaa yksilön koulutukseen ja ammattiasemaan.	X	
1.12	Oleskeluluvan saaminen Suomeen ei oleellisesti muuta ihmisen sosiaalityön palvelutarpeita.		X
1.13	Sosiaalityöntekijät ovat homogeeninen ryhmä sosiodemografisten, ideologisten ja opintoihin liittyvien tekijöiden mukaan.		X
1.14	Kuulumisen politiikalla tarkoitetaan ihmisten ehdotonta hyväksymistä riippumatta siitä, millainen yhteiskunnallinen arvo eri ihmisryhmille annetaan.		X
1.15	Halun vaikuttaa yhteiskuntaan on todettu olevan vahvasti yhteydessä sosiaalityöntekijän ammattiin sitoutumiseen.	X	
1.16	On arvioitu, että osaamisen karttuminen lisää universalismin kannatusta sosiaalityön opiskelijoiden keskuudessa.	X	
1.17	Viimeaikaisessa ekososiaalisessa tutkimuksessa maailmanlaajuinen ekologinen kriisi nähdään myös länsimaisen sosiaalityön kriisinä.	X	
1.18	Syvä oikeudenmukaisuus on ekokriittinen käsite, joka keskittyy yksinomaan ihmisten hyvinvointiin paikallisella tasolla.		X
1.19	Ekologisen sosiaalityön haaste on, että taloudellinen kasvu on nähty hyvinvointiyhteiskunnan, hyvinvointipalvelujen ja sosiaalityön keskeisenä perustana.	X	
1.20	Heteronormatiivisuus on niin vahvasti läsnä suomalaisessa kulttuurissa, ettei sosiaalityöntekijä voi juurikaan tehdä mitään vähemmistöstressin vähentämiseksi.		X

Sukunimi

(painokirjaimin)

**Ennakoaineistoon perustuva
OSIO 1**

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pv	kk	v					Tunnus

Onko väittämä oikein (O) vai väärin (V)? Vastaa merkitsemällä rasti (X) O- tai V-sarakkeeseen.		O	V
1.21	Ulkoisilla motiiveilla tarkoitetaan aitoa kiinnostusta ammattialaa ja sosiaalityön koulutuksessa opetettavia sisältöjä kohtaan.		X
1.22	Ekososiaalisen viitekehyksen kaksi merkittävintä teoriaperinnettä ovat systeemiteoreettinen näkökulma ja ekokriittinen näkökulma.	X	
1.23	Tutkimus osoittaa, että naisten perustelut opiskella sosiaalityötä löytyvät miehiä useammin sosiaalisten ongelmien kokemuksista.		X
1.24	Ekososiaalinen viitekehys ohjaa rakenteellista sosiaalityötä kauemmas radikaalin sosiaalityön perinteestä.		X
1.25	Ekososiaalisen viitekehyksen mukaan rakenteellisessa sosiaalityössä pitäisi keskittyä vain globaaleihin ongelmiin paikallisten ongelmien sijaan.		X
1.26	Olenneisinta hlbtqi-ihmistien kohtaamisessa sosiaalityössä on kaikille yhteisten toimintamallien luominen ja hallitseminen.		X
1.27	Rodullistamista, kulttuuristamista ja muukalaisvihaa yhdistää se, että ne, joilla on valtaa, jakavat ihmisiä ”meihin” ja ”muihin”.	X	
1.28	Sosiaalityöntekijyyden ja ammattieettiset arvot tekevät työstä syrjinnästä ja rasismista vapaata.		X
1.29	Puoluekanta selittää sosiaalityöntekijöiden asennoitumista sosiaalisten ongelmien syihin ja apua tarvitsevien ansaitsevuuuteen.	X	
1.30	Yksilön käsitykset mahdollisuuksistaan ja sopivista uravaihtoehdoista syntyvät vuorovaikutuksessa läheisten kanssa.	X	

Sukunimi

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pv	kk	vv		Tunnus

Osio 2: _____ / 30 p
(tarkastaja merkitsee)**OSIO 2: Kokeessa jaettavaan aineistoon ja ennakkoaineistoon perustuva osio (0-30 p.)**

Kokeessa jaettava aineisto:

Familia ry (2021) Kahden kulttuurin parien ja perheiden kokema rasismi ja syrjintä Suomessa (selvityksen tiivistelmä)

Tehtävänäsi on kirjoittaa yksi yhtenäinen essee, joka muodostuu kahdesta osasta.

1) Analysoi ensin, miten Eeva Elfving Strömin tekstissään käsittelemät rodullistaminen ja toiseuttaminen tulevat esille kokeessa jaetussa Familia ry:n tekstissä.

JA

2) sen jälkeen erittele ja pohdi Elfving Strömin ja Familia ry:n tekstien sisältöjä yhdistäen sitä, miten sosiaalityössä voidaan vaikuttaa rasismia kokevien yksilöiden ja perheiden tilanteeseen.

Otsikoi ja jäsennä esseesi itse. Älä käytä suoria lainauksia. Vastauksen tulee mahtua kokonaisuudessaan koepaperissa vastaukselle varatuille riveille. Yli menevää tekstiä ei arvioida.

Sukunimi

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pp	kk	vv			Tunnus

Arvioinnin lähtökohdat

- Esseen arvioinnissa lähtökohtana on tehtävänannon mukainen vastaaminen.
- Esseessä käytetään tehtävänannossa mainittuja molempia tekstejä (Elfvig Strömin ja Familia ry:n teksti), joista annetaan pisteitä.
- Vastauksessa edellytetään kykyä tunnistaa ja paikantaa Familia ry:n tekstistä Elfvigin artikkelissa kuvailut rodullistaminen ja toiseuttaminen nimeten ne.
- Molemmissa osissa kysymystä tulee Elfvigin ja Familia ry:n tekstien olla vuoropuhelussa keskenään siten, että lukija ymmärtää mihin tekstiin kulloinkin viitataan.
- Täysien pisteiden saaminen ei edellytä kaikkien mallivastauksessa esitettyjen asioiden esiin tuomista esseessä. Hyvä essee voi rakentua hyvin eri tavoin.
- Esseen tulee mahtua annettuun tilaan ja noudattaa annettua tekstirivitystä. Käsiälästä riippuen vastauksen pituus voi olla enintään noin 900–1200 sanaa.

Esseen kirjoittaminen – yhteensä enintään 6 pistettä

- Sisältöä vastaava otsikointi 0–1 p
- Selkeä rakenne: esseessä on aloitus, johdonmukainen käsittely, kappalejako sekä yhteenveto/pohdinta 0–2 p
- Oikeakielinen, ymmärrettävä teksti 0–2 p
- Aiheen hallinta: aineistojen sisällöllinen ymmärtäminen (vastaus perustuu niihin eikä omiin kokemuksiin, mielipiteisiin tai yleistietoon) 0–1 p

Esseen osa 1 – yhteensä enintään 12 pistettä

- Rodullistamisen käsitteen määrittely 0–2 p
- Toiseuttamisen käsitteen määrittely 0–2 p
- Esimerkit rodullistamisen ilmenemismuodoista Familia ry:n tekstiin pohjautuen 0–3 p
- Esimerkit toiseuttamisen ilmenemismuodoista Familia ry:n tekstiin pohjautuen 0–3 p
- Argumentaation yleinen analyttisyys ja selkeys sekä molempien tekstien eheä käyttö 0–2 p

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pp	kk	vv	Tunnus
----	----	----	--------

Esseen osa 2 – yhteensä enintään 12 pistettä

- Rasismikokemusten eritteleminen eri tasoilla 0–2 p
- Pohdinta sosiaalityön tieteenalan (tutkimuksen ja koulutuksen) teoista ja rooleista rasismiin vastustamisessa 0–2 p
- Pohdinta sosiaalityön ammatillisista teoista ja rooleista rasismiin vastustamisessa 0–2 p
- Pohdinta, miksi sosiaalityön on tärkeää vaikuttaa rasismiin 0–2 p
- Argumentaation yleinen analyttisyys ja selkeys ja molempien tekstien eheä käyttö 0–2 p
- Vastauksen johtopäätökset (sisällöllinen yhteenveto tai loppupohdinta) 0–2 p

Mallivastaus

Rodullistaminen, toiseuttaminen ja sosiaalityön rooli rasismiin vastustamisessa

Rasismiin kokemukset ovat yleisiä Suomessa, ja ne liittyvät rodullistaviin ja toiseuttaviin valtasuhteisiin yhteiskunnassa. Sosiaalityön arvopohja edellyttää ammatilta ja tieteenalalta aktiivista rasisminvastaisuutta. Analysoin tässä esseessä Familia ry:n (2020) kahden kulttuurin perheiden rasismikokemuksia käsittelevän selvityksen tiivistelmää rodullistamisen ja toiseuttamisen käsitteiden valossa siten kuin nämä käsitteet on määritelty Eeva Elfving Strömin (2021) artikkelissa. Sen jälkeen pohdin molempiin edellä mainittuihin teksteihin tukeutuen, miten sosiaalityössä voidaan vaikuttaa rasismia kokevien yksilöiden ja perheiden tilanteisiin.

Rodullistaminen ja toiseuttaminen ovat lähikäsitteitä ja osin päällekkäisiä. Toiseuttamisella tarkoitetaan Elfving Strömin mukaan prosessia, jossa ne, joilla on valtaa, määrittelevät, nimeävät ja jakavat yksilöitä ”meihin” ja ”muihin”. Näin toimimalla luodaan hierarkioita sekä vakiinnutetaan ja ylläpidetään epäoikeudenmukaista vallanjakoa väestöryhmien kesken. ”Muiksi” määriteltyjen tarkasteleminen stereotyyppien ja ennakkoluulojen kautta tarjoaa hallitsevalle ryhmälle mahdollisuuden säilyttää asemansa yhteiskunnassa.

Rodullistamisessa yksilö paikannetaan ”meidän” ulkopuolelle rodullistetuksi toiseksi. Rodullistavat valtasuhteet kytkeytyvät kolonialismiin ja siihen sisältyvään valkoisuuden normiin, jota vasten muut tai toiset ovat aina jossain määrin ”rotunsa” edustajia ja alempiarvoisia. Valkoisuutta taas ei hahmoteta ”roduksi.” Elfving Strömin mukaan moderni rodullistaminen tapahtuu nykyään usein hienovaraisesti ilmaistujen antipatioiden ja ennakkoluulojen muodossa.

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pp	kk	vv	Tunnus
----	----	----	--------

Rodullistaminen on siis "rotuun" perustuvaa toiseuttamista. Toiseuttaminen voi perustua myös muihin eroihin. Esimerkiksi toiseuttamista kulttuurin perusteella eli kulttuuristamista tapahtuu, kun valtaväestö yleistää ja esittää itsensä luonnollisena ja yliverlaisena vertailukohtana arvioinnille ja kulttuurisille eroille. Rodullistamiseen ja toiseuttamiseen liittyvät myös mikroaggressiot, joissa rodullistavat hierarkiat ilmenevät toistuvina, usein päivittäisinä hienovaraisina ja yleensä tiedostamattomina loukkauksina, esim. rasistisina vitseinä, tarinoina ja stereotyyppioina.

Familia ry:n selvityksessä on useita esimerkkejä kahden kulttuurin perheissä elävien lasten ja aikuisten kokemasta rodullistamisesta ja toiseuttamisesta Suomessa. Rodullistaminen ilmeni esimerkiksi rasistisena huuteluna, nimittelynä ja asiattomana kommentointina. Jopa 90 prosenttia vastaajista oli joutunut täysin tuntemattoman ihmisen rasistisen ja/tai syrjivän käytöksen kohteeksi ulkotiloissa, esimerkiksi kaduilla, puistoissa tai julkisessa liikenteessä. Elfving Strömin painottaman hienovaraisen ja vaikeasti tunnistettavan rasismin ohella myös suorat rasistiset hyökkäykset ovat siis hälyttävän yleisiä.

Familia ry:n selvityksen perusteella erityisesti lapset joutuvat kokemaan nimittelyä, sosiaalista eristämistä ja muuta kiusaamista valkoisuuden normista poikkeavan ulkonäkönsä vuoksi. Suomeen muuttaneiden puolisoitten kokemuksissa korostuivat tuijottaminen, eleet tai ilmeet sekä epäoikeudenmukainen kohtelu, jotka ovat myös hyviä esimerkkejä toiseuttamisesta. Ne ovat tapoja toiseuttaa eli osoittaa "toisiksi" määritellyille, että he eivät kuulu joukkoon.

Rodullistamisen ja toiseuttamisen kokemukset olivat yleisiä myös asiakaspalvelutilanteissa, samoin työelämään liittyvä rakenteellinen rasismi ja syrjintä. Vastaajat kertoivat esimerkiksi kokemuksista, että heitä tai heidän perheenjäseniään ei valittu työhön tai työhaastatteluun heidän nimensä, kielensä tai taustansa takia. Rakenteellinen syrjintä on Elfving Strömin mukaan usein luonteeltaan hienovaraisista ja ilmenee ennakkoluuloina ja tiedostamattomina syrjivinä tekoina. Myös Familia ry:n kyselyyn vastanneiden kokemassa etnisessä profiloinnissa on kyse rakenteellisella tasolla ilmenevästä rodullistamisesta ja toiseuttamisesta.

Yksi rakenteellisella tasolla ilmenevä toiseuttamisen muoto Familia ry:n selvityksessä oli se, että monien perheiden kokemuksen mukaan lapset ohjattiin automaattisesti S2-opetukseen, vaikka he puhuisivat suomea äidinkielenään tai äidinkielen tasoisesti. Myös työyhteisöissä esiintyi rasismia, joka johti työntekijän oikeuksien salaamiseen ja epäoikeudenmukaiseen kohteluun työpaikoilla. Tässäkin on kyse tiettyjen työntekijöiden määrittelemisestä rodullistetuiksi toisiksi, joilla ei ole oikeutta samoihin työehtoihin ja kohteluun kuin työpaikan enemmistöllä.

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pp	kk	vv		Tunnus

Miten sosiaalityö sitten voi vaikuttaa rasismia kokevien perheiden ja yksilöiden tilanteeseen? Rasismi on sosiaalityölle perustavanlaatuisen kysymys, koska se heikentää rodullistettuihin vähemmistöihin kuuluvien ihmisten hyvinvointia. Sosiaalityön ammattieettinen arvopohja rakentuu vahvasti ihmisoikeuksien ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden edistämiseksi, joten rasmin vastustaminen on sosiaalityölle tärkeä tavoite ja tehtävä. Koska sosiaalityöntekijät toimeenpanevat sosiaalipolitiikkaa, he voivat olla myös etulinjassa tekemässä sitä paremmaksi. Elfving Strömin mukaan rasisminvastaisessa sosiaalityössä on kyse rodullistavien valtarakenteiden purkamisesta sosiaalityön työmenetelmin. Ensiksi on tunnistettava rodullisten valtasuhteiden olemassaolo, ja toiseksi tunnistettava niiden vaikutukset sosiaalityön käytänteille. Näin voidaan alkaa purkaa rodullistavia valtasuhteita sosiaalityön arjessa.

Elfving Ström asettaa vastuuta myös sosiaalityölle tieteenalana ja koulutusalanana. Koulutuksessa ei ole vielä käsitelty riittävästi rodullistamiseen ja rasismiin liittyviä kysymyksiä. Opiskelijoiden tulee saada opinnoistaan tietoa, taitoa ja varmuutta rasmin vastustamiseen, jotta valkoisuus ei jää kolonisoimaan sosiaalityön käytäntöjä. Myös tieteellisen tutkimuksen metodeja ja aiheita tulisi tarkastella kriittisesti siitä näkökulmasta, miten ne ylläpitävät valkoista ylivaltaa. Tutkimuksella on keskeinen rooli rodullistavien prosessien näkyväksi tekemisessä.

Elfving Strömin mukaan on tärkeää huomata, että pelkkä sosiaalityöntekijä ei riitä tekemään työstä rasismista vapaata. Familia ry:n selvityksessä rasmin ja syrjinnän kokemukset palveluissa olivatkin yleisiä. Selvityksen vastaajat kokivat ongelmalliseksi esimerkiksi julkisen sektorin neuvontapalveluiden ja ohjauksen riittämättömyyden, päätösten lähettämisen pelkästään suomen kielellä ja eritaustaisten puolisojen epätasa-arvoisen kohtelun. Näiden ongelmien taustalla on sosiaalityön asiakkaiden oletaminen tietynlaisiksi, valkoisen kantasuomalaisuuden normin mukaisiksi. Jatkossa palveluja on tärkeää kehittää huomioimaan paremmin palvelunkäyttäjien moninaisia tilanteita ja tarpeita sekä monikielisyyttä.

On tärkeää, että sosiaalityössä ei määritellä rasismia vain joksikin, mitä yksilöt ja perheet kohtaavat muualla, vaan ollaan valmiita reflektomaan myös sosiaalityön osuutta rakenteellisessa rasmissa ja niitä rodullistavia ja toiseuttavia ajattelumalleja sekä eriarvoistavia rakenteita ja valtasuhteita, jotka koskevat myös sosiaalityötä itseään. Tärkeänä keinona tähän reflektioon Elfving Ström mainitsee epämuokavuuden pedagogiikan, johon sisältyy omien epämuokavien tunteiden kohtaaminen osana rodullistavien normien purkamista. Sosiaalityössä on tarpeen tarkastella kriittisesti myös palveluissa ja ammatillisuudessa yleistä kulttuuristavaa puhetapaa sekä kulttuurisen kompetenssin ja kulttuurisensitiivisyyden ihanteita, jotka saattavat johtaa siihen, että sosiaaliset ongelmat nähdään yksilön kulttuurista johtuvina.

Sukunimi

(painokirjaimin)

OSIO 2

Etunimet

(painokirjaimin)

Henkilö-
tunnus

pp	kk	vv		Tunnus

Hälyttävänä tuloksena Familia ry:n selvityksessä voi pitää sitä, että 77 prosenttia vastaajista ei kuitenkaan ollut ikinä tehnyt viranomaisille ilmoitusta kokemastaan rasismista tai syrjinnästä. Yleistä oli kokemus ja ajatus siitä, ettei ilmoituksen tekeminen auttaisi asiaa tai toisi siihen muutosta. Myös kielitaito ja kielen osaaminen voi vaikeuttaa ilmoituksen tekemistä. Osa vastaajista ei myöskään tiennyt mihin tai kenelle eri tilanteista tulisi tai voisi ilmoittaa. Vastaajat kertoivat myös siitä, että heidän kokemuksiaan syrjinnästä ja rasismista oli kyseenalaistettu ja epäilty. Elfving Ströminkin kuvaa artikkelissaan pohjoismaissa yleistä värisokeaa sosiaalityötä, jonka lähtökohtana on tavoite kaikkien tasa-arvoiseen kohteluun ja silmien sulkeminen eroilta. Ihanne kuitenkin kääntyy itseään vastaan, kun rasismin kokemukset jäävät tunnistamatta. Erojen huomioiminen sosiaalityössä on välttämätöntä, sillä jos rodullistavat valtasuhteet jäävät tunnistamatta, rasismia kokevien yksilöiden kokemukset helposti kiistetään ja selitetään pois, kuten myös Familia ry:n kyselyn vastaajille oli käynyt. Rasismia ja eroja tunnistava sosiaalityö pystyy tukemaan rasismia kohdanneita yksilöitä ja perheitä näiden kokemusten käsittelemisessä sekä ilmoittamisessa eteenpäin ja oikeusturvakeinojen käyttämisessä.

Olen käsitellyt tässä esseessä rodullistamista ja toiseuttamista käsitteinä ja kokemuksina sekä rasisminvastaisuutta sosiaalityössä. Rasismin kokemukset ovat Suomessa yleisiä. Sosiaalityöllä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa rasismia kokevien yksilöiden ja perheiden tilanteeseen, mutta se edellyttää luopumista värisokean sosiaalityön ihanteesta sekä rodullistavien valtasuhteiden tunnistamista ja purkamista. Rasisminvastaisuus sosiaalityössä edellyttääkin itsereflektiivisen katseen kääntämistä sosiaalityön ammattikäytäntöihin, koulutukseen ja tutkimukseen. Vain sen myötä sosiaalityö voi aktiivisesti toteuttaa sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja ihmisoikeuksien puolustamisen arvojaan myös suhteessa rodullistettuihin vähemmistöihin.